

AT VÆRE LÆRERSTUDERENDE I ET FELT UNDER FORANDRING

**- En undersøgelse af en gruppe lærerstuderendes
praksisformer**

DISPOSITION

- Kort oprids af specialets problemfelt og teoretiske ramme.
- Specialets undersøgelsesspørgsmål.
- Undersøgelsens metode og empiriske grundlag.
- Valg og fravalg i indsamlingsfasen
- Valg og fravalg i skriveprocessen.
- Analysens opbygning – mellem teori og empiri.
- Muligheder og begrænsninger ved brugen af Bourdieu.
- Konsekvenser for forskningsprocessen.
- Resultaterne.

KORT OPRIDS AF PROBLEMFELT OG INTRODUKTION TIL SPECIALET

- Læreruddannelsens dobbelte sigte, indhold og institutionelle placering.
- Forandringer medført essentielle problematikker.
- Forskningsmæssig interesse: Tildelt ny plads i det sociale rum – hvorledes praktiseres og forstås den af de lærerstuderende, og hvordan navigerer de i mellem disse kampe.

SPECIALALET'S UNDERSØGELSESSPØRGSMÅL

- Undersøgelsesspørgsmålet
 - Hvilke idealer, normer og værdier tillægger de lærerstuderende uddannelsen, *uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen*, i spændingsfeltet mellem kvalificering til akademisk videreuddannelse og kvalificering til lærer i folkeskolen?
- Empiriske spørgsmål
 - Hvilke rekrutteringsmønstre er der, blandt de lærerstuderende, ved Læreruddannelsen Zahle?
 - Hvad anses som "god" kapital, blandt de lærerstuderende i undervisningen, ved Læreruddannelsen Zahle?

UNDERSØGELSENS METODE OG EMPIRISKE GRUNDLAG

- Indsamlet over en periode på fire måneder ved Læreruddannelsen Zahle.
- Tilknyttet to undervisningshold.
- Det empiriske grundlag:
 - To kvalitative gruppeinterviews med sammenlagt seks studerende.
 - Ustrukturerede deltagende observationer af undervisningen.
 - Spørgeskemaundersøgelse foretaget ved begge undervisningshold.

VALG OG FRAVALG I INDSAMLINGSFASEN

- Valget af og begrundelsen for valget af Læreruddannelsen Zahle
 - 1. fase: Positionen i det samlede uddannelsesfelt. Stræbte efter denne position.
 - 2. fase: På feltets præmisser og de praktiske muligheder.
- Selve indsamlingen
 - Interview og observation som det bærende perspektiv – spørgeskema som sekundær.
 - Spørgeskema: Pilottest, hvor antagelser blev afprøvet & rekrutteringsmønstre.
 - Observationer: Hvad de studerende gør.
 - Interview: Konkret viden om, hvordan feltet fungerer, og hvilke ting, der er på spil i det, samt få biografiske informationer til at synliggøre livsbaner og positioner.
- Nærhed og distance.

VALG OG FRAVALG I SKRIVEPROCESSEN

- De teoretiske valg og fravalg
 - Objektiviseret specifikke historiske forudsætninger.
 - Begrebsfokus:
 - Kapital- og habitusbegrebet som inspiration.
 - Uddannelseskapital – hvad fordrer de lærerstuderendes kapitalsammensætninger.
 - Strategi & doxa – analysere spilleregler og dominerende synspunkter, hvad handler de efter.
 - Andrew Abbot og professionens videnssystemer – kategorisering af de studerendes anvendelse og værditilskrivning af fagligheden.

- Empirien og teorien
 - Teoretiske værktøjer til at undersøge feltet.
 - Åbenhed for feltet.

ANALYSENS OPBYGNING – MELLEM TEORI OG EMPIRI

- 1. analysedel: ”Rekrutteringsmønstre blandt de lærerstuderende”:
 - Hvilke rekrutteringsmønstre er der, blandt de lærerstuderende, ved Læreruddannelsen Zahle?
 - Spørgeskemaets konsekvenser for første analysedel
- 2. analysedel: ”Studenterkapitalformer”:
 - Hvad anses som ”god” kapital, blandt de lærerstuderende i undervisningen, ved Læreruddannelsen Zahle?
 - 1. tematiske nedslag ”Faglighedens forholdemåder”
 - 2. tematiske nedslag ”At bringe det personlige i spil som kapitalform”
 - 3. tematiske nedslag ”Det faglige mindreværd”

MULIGHEDER OG BEGRÆNSNINGER VED BRUGEN AF BOURDIEU

- Fokus på den situationsbundne praksis vs. objektive optællinger.
 - At bringe det personlige i spil som kapitalform.
 - Fremskrevet og fremanalyseret begreber som, habituel nedstigning, habituel tæmning, habituel bagage og kapitalformer er blevet til idealer, normer og værdier.
 - Ikke fyldestgørende system af de lærerstuderendes habituelle dispositioner.
- På den ene side fange individerne – på den anden side belyse problemstillingen på et samfundsmæssigt niveau.

KONSEKVENSER FOR FORSKNINGSPROCESSEN

- Metodiske konsekvenser:
 - Det samlede materiale kunne have indeholdt flere detaljer om de studerendes baggrund – konstruere et fyldestgørende system af habituelle dispositioner.
 - Kunne have undersøgt rekrutteringsmønstrene dybere.
 - Den nuværende position i fokus.
- Egen position og relationer til feltet – fordele og ulemper.
 - Fordel: Bekendt
 - Ulempe: De indlysendes spørgsmål, det interne blik på praksisformer

RESULTATERNE - FØRSTE ANALYSEDEL "REKRUTTERINGSMØNSTRE BLANDT DE LÆRERSTUDERENDE"

- Rekrutteringsmønstre
 - Middel til lav uddannelseskapital.
 - Omveje til uddannelsen.
- Drivkraft og motivation
 - Ikke ud fra uddannelsen som professionsbacheloruddannelse.
 - Ønske om personlig udvikling
 - Gør en forskel.
- Bevidsthed om læreruddannelsens position – lærerstuderendes dispositioner erfares som habituel "nedstigning"

RESULTATERNE – ANDEN ANALYSEDEL ”STUDENTERKAPITALFORMER”

1. tematiske nedslag – ”faglighedens forholdemåder”:

- Tillægger teori fra det praktiske system af viden større værdi end det akademiske system.
- Det akademiske system: Højtflyvende.
- Det er en praksisuddannelse.
- Strategi og en del af doxaen – teori skal fortælle noget om praksis og være foreskrivende – redskaber og værktøjer.
- Egne erfaringer tillagt størst værdi – at være kritisk over for teori – selektiv over for teori – puslespillet.

RESULTATERNE – ANDEN ANALYSEDEL

”STUDENTERKAPITALFORMER”

2. tematiske nedslag – ”At bringe det personlige i spil som kapitalform”:

- De studerendes personlige holdninger – del af *det tolerante rum* – størst værdi.
- De studerende forlanges en personlig essens – habituel ”bagage” – moralske og sociale forventninger.
- Skal spille sig selv ud – del af doxaen.
- Det personlige skal ”tømmes” efter bestemte principper.
- Undervisningen står i et spændingsfelt mellem indlæring af tekniske færdigheder og på den anden side de studerendes habitus, der skal ”tømmes” og tilpasses doxaen.

RESULTATERNE – ANDEN ANALYSEDEL ”STUDENTERKAPITALFORMER”

3. tematiske nedslag – ”Det faglige mindreværd”:

- Værditilskrivningen af *personlig essens* og *det tolerante rum* – udtryk for et fagligt mindreværd.
- Italesættelse af uddannelsesvalg og fremtidige strategier – gør en dyd ud af nødvendigheden.
- Afviser det, der har afvist dem.
- Skaber en fortælling om læreruddannelsen – giver ikke kredit i uddannelseskapital, men giver en særegen personlig kapitalform.
- Nødvendig disposition – måde hvorpå den symbolske vold bliver udøvet.

